

Proiect “**VioGen – RoJust**” –

**acțiune strategică în scopul implementării efective a standardelor Consiliului
Europei privind drepturile omului.**

Proiectul VioGen - RoJust vizează îmbunătățirea măsurilor de protecție împotriva violenței domestice și a violenței de gen prin consolidarea capacității autorităților române de asigurare a implementării adecvate a cadrului legislativ privind protecția și nediscriminarea victimelor.

În vederea creșterii accesului specialiștilor la informații relevante în materia violenței domestice și a violenței de gen au fost traduse mai multe hotărâri reprezentative ale Curții Europene a Drepturilor Omului. Traducerea fiecărei hotărâri reprezintă o selecție a paragrafelor relevante privind faptele, încadrarea juridică a acestora, raționamentul CEDO și soluția pronunțată. Versiunile oficiale ale hotărârilor, în limbile în care au fost redactate pot fi consultate pe pagina de internet a CEDO: <https://hudoc.echr.coe.int/>.

Proiectul “VioGen - RoJust” este implementat de Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, în calitate de Promotor al proiectului, în parteneriat cu: Centrul FILIA, Asociația TRANSCENA, Asociația ANAIS și Asociația GRADO. Proiectul beneficiază de un grant în valoare de aproximativ 732 de mii de euro oferit de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE în cadrul Programului Dezvoltare Locală, administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială.

Conținutul acestui document nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE.

Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă.

Pentru informații suplimentare despre proiect, vă rugăm să accesați www.eeagrants.ro și www.frds.ro.

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

Traducere realizată de Asociația GRADO
Traducător: Simona-Teodora Săsarman

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA ÎNTÂI

CAUZA DE GIORGI C. ITALIEI

(Cererea nr. 23735/19)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

16 iunie 2022

DEFINITIVĂ

16/09/2022

Art. 3 (de fond și procedural) • Tratamente inumane și degradante • Neîndeplinirea obligației statului de a investiga relele tratamente ale violenței domestice suferite de reclamantă (și copiii ei) de către soțul ei • Pasivitatea judiciară a autorităților interne în timpul procedurilor penale

Această hotărâre a devenit definitivă în temeiul articolului 44 § 2 din Convenție. Poate face obiectul unei revizuri editoriale.

În cauza Giorgi împotriva Italiei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția I), într-o cameră compusă din:

Marko Bošnjak, președinte,

Peter Paczolay,

Krzysztof Wojtyczek,

Alena Polackova,

Erik Wennerstrom,

Raffaele Sabato,

Davor Derenčinović, judecători,

și Renata Degener, grefier de secție,

Având în vedere:

cererea (nr. 23735/19) îndreptată împotriva Republicii Italia, prin care un resortisant al acestui stat, doamna Silvia De Giorgi, („reclamanta”) a sesizat curtea la data de 24 aprilie 2019, în temeiul articolului 34 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”);

decizia de a informa guvernul italian („Guvernul”) cu privire la plângerile în temeiul articolele 3 și 8 din Convenție;

observațiile părților;

După ce au deliberat în camera de consiliu la 10 mai 2022,

Pronunță prezenta hotărâre, care a fost adoptată la data respectivă:

INTRODUCERE

1. Cererea se referă la obligațiile pozitive care decurg din articolele 3 și 8 din Convenție în contextul unor violențe domestice. Reclamanta se plânge, în special, de lipsa de protecție și asistență din partea statului pârât în urma violenței domestice la care a fost supusă de către soțul ei.

ÎN FAPT

2. Reclamanta s-a născut în anul 1978 și locuiește în localitatea Cervarese Santa Croce. A fost reprezentată de domnul M. Stellin, avocat.

3. Guvernul a fost reprezentat de agentul său, domnul L. D'Ascia, consilier de stat.

4. Reclamanta și soțul acesteia (denumit în continuare „L.B.”), părinți a trei copii, s-au despărțit în anul 2013.
5. Acordul de separare, validat de instanță, prevedea ca cei trei copii să locuiască în continuare cu reclamanta, dar tatăl lor avea libertatea de a-i vizita oricând. L.B. era obligat să plătească și pensie alimentară.
6. Reclamanta susține că a fost supusă hărțuirii și amenințărilor după separarea de soțul ei.
7. La 18 noiembrie 2015, aceasta a depus plângere în fața poliției din Padova, explicând că de câteva luni, L.B. o urmărea, o amenințase cu un cuțit, îi controlase telefonul, amenințase că se sinucide, se manifestase cu violență față de copii și susținuse că vrea să omoare întreaga familie. Reclamanta a comunicat identitatea martorilor care ar fi putut să-i confirme declarațiile.
8. În aceeași zi, ofițerii de poliție din Padova i-au adus la cunoștință procurorului plângerea reclamantei și infracțiunile de care reclamanta îl acuza pe L.B.
9. A fost demarată o procedură penală pentru infracțiunea de rele tratamente în familie.
10. La 23 noiembrie 2015, parchetul a solicitat poliției să efectueze o anchetă asupra cuplului.
11. Între timp, la 20 noiembrie 2015, L.B. o agresase pe reclamantă apucând-o de gât, amenințând-o cu moartea și lovind-o cu casca de motocicletă. După aceea îi luase telefonul și o forțase să intre în clădirea în care locuia mama lui. Poliția a sosit la fața locului, iar L.B. a declarat că o lovide pe reclamantă și îi luase telefonul mobil.
12. A doua zi reclamanta a primit îngrijiri medicale în cadrul spitalului, unde a fost diagnosticată cu o contuzie la nivelul osului zigomatic stâng, o contuzie în regiunea parietală dreaptă, o entorsă a coloanei cervicale și o contuzie la umăr. S-a constatat necesitatea unui concediu medical de opt zile, iar reclamanta s-a dus la poliție pentru a depune o nouă plângere.
13. La 23 noiembrie 2015, ofițerii de poliție au transmis procurorului un raport actualizat cu privire la situația reclamantei. Aceștia au relatat episodul de violență din 20 noiembrie și, în condițiile date, au solicitat autorității judiciare să evalueze necesitatea instituirii unei măsuri de protecție a reclamantei și a îndepărtării lui L.B. din locuința familiei.

Părțile relevante ale raportului sunt următoarele:

„Există posibilitatea ca L.B. să comită și alte acte violente, chiar mai grave, față de soția sa. (...) Solicităm autorității judiciare să examineze oportunitatea pronunțării unei măsuri de îndepărtare a lui L.B din locuința familială.”

14. La 2 decembrie 2015, reclamanta le-a comunicat ofițerilor de poliție numele persoanelor care puteau să dea declarații legate de incidente.

15. La 18 decembrie 2015, reclamanta a depus o nouă plângere: a susținut că, în absența ei, L.B. a intrat în locuința familiei și i-a sustras mai multe articole de îmbrăcăminte și obiecte personale.

16. La 18 ianuarie 2016, reclamanta a depus din nou o plângere împotriva lui L.B., pe care l-a acuzat că a amplasat aparate de înregistrare la domiciliu pentru a-i asculta conversațiile.

17. La 20 ianuarie 2016, reclamanta a solicitat din nou intervenția ofițerilor de poliție, spunând că l-a găsit pe L.B. acasă când s-a întors cu cei trei copii ai lor. Potrivit reclamantei, bărbatul proferea amenințări, motiv din care reclamanta a trebuit să meargă să doarmă în altă parte, fiind îngrozită de prezența și amenințările lui L.B.

18. La 26 ianuarie 2016, reclamanta a depus o plângere legată de episodul de violență din 20 ianuarie. Ea a susținut că este victima unor acte de persecuție din partea lui L.B., despre care a spus că i-a monitorizat deplasările, a hărțuit-o în drumurile pe care le-a efectuat în afara locuinței ei și a amenințat-o, comportament pe care aceasta l-a calificat drept posesiv și coercitiv.

19. La 12 februarie 2016, reclamanta a depus la instanța civilă o cerere pentru instituirea unor măsuri de protecție. Ea a solicitat ca L.B. să fie îndepărtat din locuința familiei și să i se interzică să se apropie de ea.

20. La 26 februarie 2016, ofițerii de poliție din Padova au adus la cunoștința procurorului faptele penale de care era acuzat L.B., în special infracțiunile de defăimare, amestec în viața privată și violarea și sustragerea corespondenței.

21. La 1 martie 2016, reclamanta a depus o altă plângere. A pus accentul în special pe faptul că L.B. venea și pleca după bunul plac în casa în care locuia reclamanta împreună cu cei trei copii. Aceasta a explicat că pârâtul nu plătea pensie alimentară și că ea nu mai reușea să achite facturile la încălzire, solicitând astfel deseori să fie cazată împreună cu copiii ei la prieteni. În plus, aceasta a denunțat comportamentul violent pe care L.B. l-ar fi avut față de copii.

22. Printr-o decizie din 22 martie 2016, Tribunalul Civil Padova a respins cererea emiterii unui ordin de protecție formulată de reclamantă (a se vedea paragraful 19 de mai sus), deoarece reclamanta nu conviețuia cu pârâtul, condiție prealabilă necesară pentru aplicarea măsurii solicitate. În plus, instanța a reținut că acțiunile lui L.B. trebuiau să aibă loc într-un context de separare conflictuală. Decizia avea următorul cuprins:

„(...)

Deoarece comportamentul lui L.B. nu pare a se constitui în hărțuire îndreptată împotriva celuilalt soț, ci mai degrabă este expresia unui nivel ridicat de conflict, nivel ce a fost atins exclusiv în timpul episodului din 25 noiembrie 2015 .

Comportamentul, așa cum s-a observat mai sus, se încadrează așadar într-un nivel ridicat de conflict, tipic anumitor separări.

L.B. a manifestat, în fapt, un comportament nerespectuos și refractar la comunicare chiar și în timpul audierii, permițându-și să emită judecăți eronate atât în ceea ce privește forma, cât și conținutul, inclusiv în privința părții adverse.

Totuși, un astfel de comportament are caracteristicile unui conflict inerent acestui tip de procedură și, prin urmare, nu există niciun motiv pentru a acorda măsura de eliminare solicitată”.

23. La data de 5 mai 2016, procurorul a solicitat judecătorului desemnat pentru cercetarea preliminară (denumit în continuare „JCP”) clasarea unora dintre plângerile reclamantei (plângerile din 8 noiembrie 2015, 18 decembrie 2015, 18 ianuarie 2016, din 20, 26 și 27 ianuarie 2016 și 1 martie 2016) cu excepția celor referitoare la episodul din 20 noiembrie 2015 pentru infracțiunile de vătămare și amenințare. A considerat că aceste plângeri nu erau suficient de detaliate și că probele strânse nu au permis începerea urmăririi penale. În special, cu privire la plângerea de rele tratamente în familie, procurorul a arătat că nu au existat episoade continue de rele tratamente.

4. La o dată neprecizată, reclamanta s-a opus cererii de clasare și a solicitat o anchetă suplimentară.

25. La 30 martie 2017, JCP a clasat parțial plângerile și a observat că declarațiile reclamantei nu erau suficient de credibile în lumina conflictului acut dintre păți.

26. Între timp, la 9 și 12 septembrie 2016, reclamanta a depus o plângere. Ea s-a plâns de nerespectarea unei hotărâri judecătorești, neplata pensiei alimentare și încălcarea obligațiilor de asistență familială și a susținut că L.B. a fost violent cu copiii și că i-a traumatizat în mod repetat, amenințând-o cu moartea în fața lor.

27. În urma plângerilor depuse în septembrie 2016, procurorul a deschis o anchetă cu privire la infracțiunile de încălcare a obligațiilor de asistență familială, furt, defăimare și nerespectarea unei hotărâri judecătorești pe motiv de neplată a pensiei alimentare. În același dosar au fost incluse plângerile pe care L.B. le formulase împotriva reclamantei.

28. Între timp, în cursul procesului de separare civilă, instanța dispusese ca serviciile sociale să întocmească un raport privind situația familiei. În raportul menționat, înregistrat la 5 februarie 2018, se menționa că cei trei copii, care au fost maltratați de tatăl lor și nu au fost suficient protejați de mama lor, se aflau într-o situație de suferință. Serviciile sociale au cerut ca minorii să fie supuși terapiei psihologice.

29. Acest raport a fost transmis procurorului și a fost inclus în dosarul cercetării aflate în derulare pentru infracțiunile de furt, defăimare și nerespectare a unei hotărâri judecătorești pentru neplata pensiei alimentare. Cu toate acestea, nu a fost efectuată nicio anchetă cu privire la presupusele rele tratamente îndreptate împotriva copiilor.

30. La data de 19 noiembrie 2018, reclamanta a solicitat procurorului însărcinat cu cercetările să acceseze documentele de procedură, să înscrie notificarea penală în registrul prevăzut în acest scop, să solicite JCP redeschiderea procedurii clasate în 2016 în scopul audierii minorilor și cercetării relelor tratamente pe care ea le denunțase deja. Reclamanta a solicitat să știe de ce

raportul serviciilor sociale nu a dus la o anchetă și a amintit că deja depusese o plângere pe această temă în 2015.

31. La 22 februarie 2019, reclamanta a depus la dosar o notificare ce urma să fie anexată la plângerea sa anterioară.

32. La 6 decembrie 2019, reclamanta a depus o nouă plângere pentru neplata pensiei alimentare.

33. La 23 iulie 2020, procurorul l-a trimis în judecată pe L.B. pentru faptele petrecute în noaptea de 20 noiembrie 2015. Prima audiere a avut loc în aprilie 2021.

34. În ceea ce privește procedura privind neplata pensiei alimentare, ancheta, conform ultimelor informații primite de părți, este încă pe rol din 2016. De asemenea, nu a fost efectuată nicio anchetă cu privire la infracțiunea de rele tratamente îndreptate împotriva copiilor.

CADRUL LEGAL ȘI PRACTICA INTERNĂ RELEVANTE

(...)

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

35. Reclamanta susține că autoritățile italiene au fost avertizate în mai multe rânduri cu privire la violența soțului ei, dar că, din cauza a ceea ce ea a considerat a fi pasivitate și indiferență, nu au luat măsurile necesare și adecvate pentru a o proteja pe ea și pe copiii ei de pericolul real și cunoscut reprezentat de soțul ei și că nu au împiedicat săvârșirea unor noi violențe domestice. În opinia sa, autoritățile nu și-au îndeplinit astfel obligația pozitivă impusă de Convenție. Reclamant a invocat articolul 3 din Convenție, care prevede următoarele:

Articolul 3

„Nimeni nu poate fi supus torturii sau tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante. »

A. În privința admisibilității.

(...)

B. În privința fondului

1. Argumentele părților

a) Reclamanta

36. Reclamanta a denunțat ceea ce a considerat a fi indiferență din partea autorității judiciare față de ea: pe de o parte, a afirmat că a fost lăsată să se descurce singură în fața riscului de violență și pe de altă parte a acuzat autoritățile că i-ar fi permis lui L.B. să o agreseze în noaptea de 20 noiembrie 2015, să continue să o hărțuiască, să-i amplaseze microfoane în locuință și să o amenințe pe ea și pe copii.

37. Reclamanta a explicat că, în pofida cererii instituirii unor măsuri de protecție adresate de jandarmi procurorului, autoritatea judiciară, care a considerat că era vorba despre dispute provocate de procedura de separare, nu a acționat. În plus, potrivit reclamantei, faptul că instanța impune conviețuirea pentru aplicarea măsurilor de protecție, evidențiază un vid legislativ. Ea adaugă că niciuna dintre plângerile privind presupusele rele tratamente suferite de copii nu a fost admisă și că, în ciuda raportului serviciilor sociale, nu a fost efectuată până în prezent nicio anchetă în acest sens.

38. Reclamanta a considerat că decizia de neîncepere a urmăririi penale împotriva lui L.B. pentru rele tratamente constituie în sine o încălcare a articolelor 3 și 8, atât sub aspectul lor procedural, cât și pe fond. Ea susține că procurorii nu au condus ancheta cu diligența necesară și că întârzierea de șase ani a anchetei este inacceptabilă.

39. În plus, reclamanta a susținut din nou faptul că autoritățile aveau cunoștință despre pericolul în care se aflau ea și copiii: mai mulți martori ar fi declarat că era foarte supărată și se temea de L.B. Potrivit acesteia, raportul emis de serviciile sociale a confirmat atât temerile reclamantei precum și pe cele ale copiilor. Ea spune că, în ciuda acestui fapt, a trebuit să se descurce singură și a fost nevoită să fugă din locuința proprie în mai multe rânduri.

40. În opinia reclamantei, nimic nu poate explica pasivitatea procurorului în desfășurarea urmăririi penale pentru evenimentele din 20 noiembrie 2015. Reclamanta afirmă că prima audiere în fața instanței din Padova a avut loc la 13 aprilie 2021, că infracțiunile se vor prescrie în 2023 și, prin urmare, este foarte probabil ca ea să nu obțină satisfacție din cauza presupusei ineficiențe a autorității publice.

41. În ceea ce privește relele tratamente suferite de copii, s-a depus procesul-verbal al serviciilor sociale, nu s-a efectuat nicio anchetă și procurorul a refuzat redeschiderea procesului care fusese închis în anul 2016.

b) Guvernul

42. Guvernul a considerat că în prezenta cauză autoritățile nu au știut și nu ar fi putut ști că reclamanta și copiii ei erau în pericol. Susține că episoadele reclamate la 18 noiembrie 2015, 1 martie 2016, precum și alte incidente semnalate între 2016 și 2017, s-au dovedit a fi simple dispute familiale, după cum a observat și instanța când a respins solicitarea reclamantei pentru instituirea măsurilor de protecție. În aceste condiții, Guvernul a considerat că o intervenție a autorităților ar fi putut încălca articolul 8 din Convenție.

43. Guvernul a susținut că reclamanta nu a demonstrat niciodată că ar fi fost victima abuzului sau a violenței domestice sau că ar fi trăit cu teama de a fi atacată. În consecință, consideră că actele de violență pe care ea le-ar fi suferit nu pot fi calificate drept inumane sau degradante.

44. Guvernul a afirmat că JCP Padova a considerat declarațiile reclamantei a nu fi suficient de credibile, având în vedere „conflictul de lungă durată dintre părți”. El adaugă că infracțiunea de abuz în familie a fost înlăturată din lipsa unor episoade continue de acest tip de abuz.

45. În ceea ce privește raportul serviciilor sociale din februarie 2018, Guvernul a susținut că faptul că acesta a fost arhivat nu trebuie interpretat ca o respingere ci ca o „închidere tehnică” cuprinzând un „transfer al documentelor într-o procedură deja înregistrată.”

46. Potrivit Guvernului, autoritățile au investigat cu diligența necesară și au efectuat o investigație amănunțită în urma primei plângeri a reclamantei.

47. Guvernul a considerat că raportul serviciilor sociale, primit în februarie 2018, se referea la comportamentul suferit de reclamantă și de copii cu doi ani în urmă, astfel încât, în opinia acestuia, nu ar fi fost posibilă solicitarea unei măsuri de protecție pe motivul lipsei de actualitate a chestiunii.

2. Motivarea Curții

a) Despre aplicabilitatea articolului 3 din Convenție

48. Curtea amintește că, pentru a intra în domeniul de aplicare al articolului 3, relele tratamente trebuie să atingă un nivel minim de severitate. Aprecierea acestui nivel depinde de toate datele cauzei, în special de natura și contextul tratamentului, durata acestuia, efectele sale fizice și psihice, dar și de sexul victimei și de relația dintre victimă și autorul tratamentului. Relele tratamente care ating un astfel de nivel minim de gravitate implică de obicei vătămare corporală sau suferințe fizice sau psihice severe. Totuși, chiar și în absența unui astfel de abuz, în cazul în care tratamentul umilește sau degradează o persoană, dovedește o lipsă de respect față de persoana respectivă sau îi diminuează demnitatea umană sau trezește sentimente de teamă, angoasă sau inferioritate capabile să-i slăbească rezistența morală și fizică, acesta poate să fie calificat drept degradant și, prin urmare, se încadrează în domeniul de aplicare al interdicției prevăzute de articolul 3 (*Bouyid împotriva Belgiei* [GC] 23380/09, §§ 86-87, CEDO 2015).

49. Curtea a recunoscut, de asemenea, că pe lângă vătămrile fizice, impactul psihologic este un aspect important al violenței domestice (a se vedea *Valiulienė împotriva Lituaniei*, nr. 33234/07, § 69, 26 martie 2013, și *Volodina*, citată mai sus, § § 74-75). Articolul 3 nu se referă exclusiv la provocarea unei dureri fizice, ci și la suferința psihică care este cauzată de crearea unei stări de angoasă și stres prin alte mijloace decât mijloacele acțiunii fizice. Teama de noi atacuri poate fi suficient de gravă pentru a determina victimele violenței domestice să experimenteze suferință și angoasă capabile să atingă pragul minim de aplicare a articolului 3 (a se vedea *Eremia împotriva Republicii Moldova*, nr. 3564/11, § 54), 28 mai 2013, *T.M. și C.M. împotriva Republicii Moldova*, nr.26608/11, § 41, 28 ianuarie 2014, și *Volodina*, citată mai sus, § 75).

50. În prezenta cauză, reclamanta a fost supusă violențelor din partea lui L.B., violențe care au fost înregistrate la 21 noiembrie 2015 (a se vedea paragraful 12 de mai sus) de către spital, precum și de către carabinieri. Reclamanta a fost lovită în cap cu o cască de motocicletă și a suferit o vânătăie la nivelul osului zigomatic stâng, o vânătăie în zona parietală dreaptă, o entorsă a coloanei cervicale și o vânătăie la umăr.

51. Comportamentul amenințător al lui L.B. a făcut-o pe reclamantă să se teamă o perioadă îndelungată de timp de repetarea violenței. Nenumăratele plângeri și cereri de protecție adresate autorităților statului vădesc această teamă. Reclamanta s-a plâns în mai multe rânduri de comportament posesiv și coercitiv manifestat prin supravegherea deplasărilor sale, prin hărțuire exercitată în fața locuinței sale și amenințări cu moartea proferate în fața copiilor. Serviciile sociale au semnalat de asemenea relele tratamente în raportul lor din februarie 2018. Atitudinea autorităților, care au considerat că este un conflict care apare în mod tipic în cazul anumitor separări și nu a oferit nicio protecție reclamantei, trebuie să fi exacerbât sentimentele de anxietate și neputință resimțite de reclamantă din cauza comportamentului amenințător al lui L.B.

52. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că tratamentele reclamate au depășit pragul de gravitate prevăzut de articolul 3 din Convenție.

b) Principii generale

53. Curtea reiterează că este de competența autorităților statului să ia măsuri pentru a proteja o persoană a cărei integritate fizică sau psihică este amenințată de faptele criminale ale unui membru al familiei sau ale partenerului său (*Kontrová împotriva Slovaciei* 7510/04, § 49, 31 mai 2007, *M. și alții împotriva Italiei și Bulgariei*, nr.40020/03, § 105, 31 iulie 2012, și *Opuz împotriva Turciei*, nr. 33401/02, § 176, CEDO 2009). În anumite circumstanțe, amestecul autorităților în viața privată și de familie poate deveni necesar pentru a proteja sănătatea și drepturile victimei sau pentru a preveni acte penale. În multe cazuri, chiar și atunci când autoritățile nu au rămas complet pasive, ele și-au încălcat obligațiile care le revin în temeiul articolului 3 din Convenție, deoarece măsurile pe care le-au luat nu l-au împiedicat pe agresor să comită violențe ulterioare împotriva victimei (a se vedea jurisprudența în cazul *Volodina*, citat mai sus, § 86).

54. Din jurisprudență reiese că obligațiile pozitive care revin autorităților în temeiul articolului 3 din Convenție includ, în primul rând, obligația de a institui un cadru legislativ și de reglementare pentru protecție, în al doilea rând, în anumite împrejurări clar definite, obligația de a lua măsuri operaționale pentru a proteja anumite persoane împotriva riscului de a fi supuse unui tratament care contravine acestei prevederi și, în al treilea rând, obligația de a efectua o anchetă eficientă a acuzațiilor discutabile privind aplicarea unui astfel de tratament. În general, primele două aspecte ale acestor obligații pozitive sunt descrise ca „materiale”, în timp ce al treilea corespunde obligației „procedurale” pozitive care revine statului (*Tunikova și alții*, citată

mai sus, § 78, *Volodina*, citată mai sus, § 77 , și *X și alții împotriva Bulgariei* [GC], nr.22457/16, § 178, 2 februarie 2021).

55. Curtea a clarificat recent domeniul de aplicare și conținutul obligației pozitive a statului de a preveni riscul violenței recurente în contextul violenței domestice în cauza *Kurt* (citată mai sus, §§ 157-189). Acestea pot fi rezumate după cum urmează (ibid., § 190):

a) Autoritățile trebuie să reacționeze imediat la acuzațiile de violență domestică.

b) Când le sunt aduse la cunoștință astfel de acuzații, autoritățile trebuie să stabilească dacă există un risc real și imediat pentru viața celorlalte victime ale violenței domestice care au fost identificate și pentru aceasta trebuie să efectueze o evaluare a riscurilor care este autonomă, proactivă și cuprinzătoare. Ele ar trebui să țină seama în mod corespunzător de contextul particular al cazurilor de violență domestică atunci când evaluează natura reală și imediată a riscului.

c) Atunci când această evaluare evidențiază existența unui risc real și imediat pentru viața altor membri de familie, autoritățile sunt obligate să ia măsuri operaționale preventive. Aceste măsuri trebuie să fie adecvate și proporționale cu nivelul de risc identificat.

56. Curtea a examinat această obligație pozitivă - în anumite cazuri în temeiul articolelor 2 sau 3 și în alte cazuri în temeiul articolului 8 luat singur sau coroborat cu articolul 3 din Convenție (*Volodina*, citată mai sus). Este de părere că în prezenta cauză trebuie să se alinieze cu recomandările care reies din hotărârea *Kurt* (citată mai sus) în temeiul articolului 2. Prin urmare, Curtea se referă imediat la principiile enunțate în această hotărâre atunci când examinează obligațiile pozitive în temeiul articolului 3 din Convenție și obligația de a lua măsuri rezonabile pentru a preveni un risc real și imediat de repetare a violenței.

c) Aplicarea acestor principii la prezenta cauză

57. Curtea observă că, dintr-un punct de vedere general, cadrul juridic italian era capabil să ofere protecție împotriva actelor de violență care puteau fi comise de persoane particulare într-o anumită situație . De asemenea, constată că măsurile juridice și operaționale disponibile în sistemul legislativ italian (a se vedea punctele 35-36 de mai sus) au oferit autorităților în cauză o gamă suficientă de opțiuni adecvate și proporționale nivelului de risc în prezenta cauză.

i. Dacă autoritățile au răspuns imediat la acuzațiile de violență domestică

58. Curtea reține că, în timp ce carabinieri au reacționat fără întârziere la cele două plângeri pe care reclamanta le-a depus în noiembrie 2015 și au intervenit în timpul altercațiilor și al episoadelor violente, procurorii, care au fost informați în mai multe rânduri de carabinieri, n-au solicitat judecătorului de cameră preliminară măsura de protecție cerută de carabinieri și nu au efectuat o anchetă rapidă și eficientă, în condițiile în care la șapte ani de la fapte, procedura pentru atacul din 20 noiembrie 2015 este încă pe rol în primă instanță; ancheta asupra faptelor

denunțate între 2016 și 2017 este încă în curs și nu a fost efectuată nicio anchetă în urma relexor tratamente semnalate de serviciile sociale în 2018.

59. Curtea reiterează că nu este de competența ei să se substituie autorităților naționale și să decidă în locul acestora măsurile care trebuie luate. Consideră însă că, având în vedere numeroasele elemente de care dispun autoritățile, parchetul fiind sesizat în legătură cu faptele în noiembrie 2015, ar fi putut efectua o anchetă mai rapidă asupra episodului din 20 noiembrie 2015 și asupra celorlalte plângeri ale reclamantei, care au declanșat deschiderea unei anchete aflate pe rol din anul 2016.

60. De asemenea, Curtea reține că în februarie 2018, după ce serviciile sociale au semnalat relexor tratamente suferite de copiii (pe care reclamanta le denunțase în mai multe rânduri în plângerile sale anterioare), nu au fost demarată nicio anchetă, copiii nefiind audiați, iar L.B. nu a fost supus unei anchete până în prezent pentru infracțiunea de relexor tratamente.

61. Ea consideră că, deși carabinieri au efectuat o evaluare a riscurilor care a fost autonomă, proactivă și exhaustivă, ținând seama în mod corespunzător de contextul particular al cazurilor de violență în familie (a se vedea *Kurt*, citată mai sus, § 190) și au solicitat măsuri de protecție în lumina existenței presupuse a unui risc real și imediat pentru viața reclamantei și a copiilor săi (a se vedea paragraful 13 de mai sus), procurorul a cărui sarcină era să evalueze aceste cereri nu a dat dovadă de diligența cuvenită în răspunsul său imediat la acuzațiile reclamantei de violență domestică.

ii. Calitatea evaluării riscurilor

62. Curtea reamintește că, pentru a stabili dacă autoritățile ar fi trebuit să cunoască riscul repetării actelor de violență, a reținut și a luat în considerare, într-o serie de cazuri, următoarele elemente: contextul violenței; comportamentul făptuitorului și nerespectarea condițiilor unui ordin de protecție (*Eremia*, citată mai sus, § 59), escaladarea violenței reprezentând o amenințare continuă pentru sănătatea și siguranța victimelor (*Opuz*, citată mai sus, §§ 135). - 36, CEDO 2009) și cererile repetate de ajutor ale victimei prin apeluri de urgență, precum și plângeri și cereri formale adresate șefului poliției (*Bălșan împoreiva României*, nr. 49645/09, §§ 135-136, 23 mai, 2017). Unele dintre elementele de mai sus au fost prezente și în circumstanțele acestui caz.

63. Curtea constată că, exceptând propunerile făcute de carabinieri către procuror (a se vedea paragraful 61 de mai sus), autoritățile competente în ansamblu nu au avut o abordare independentă și proactivă, nici nu au efectuat o evaluare cuprinzătoare a riscurilor. Autoritățile nu au demarat o procedură de evaluare a riscurilor pe care le prezenta situația reclamantei și a copiilor ei. Atunci când au răspuns plângerilor reclamantei, procurorii nu au dat dovadă că erau conștienți de caracterul specific și dinamica violenței domestice, chiar dacă toate indiciile erau prezente, în special tiparul de escaladare a violenței suferite de reclamantă (și copiii ei), agresiunea din 20 noiembrie 2015, amenințările și hărțuirea la care a fost supusă (*Kurt*, citat mai sus, § 175). Autoritățile nu au considerat că, fiind o situație de violență domestică, plângerile

necesitau o intervenție activă: dimpotrivă, plângerile au fost considerate lipsite de detaliu, iar copiii nu au fost audiați, în ciuda multiplelor sesizări ale reclamantei cu privire la relele tratamente la care au fost supuși. Deși este adevărat că această Curte nu se poate pronunța asupra necesității instituirii măsurilor de protecție doar în cazul conviețuirii, așa cum susține Tribunalul Civil Padova, reține că aceeași instanță, sesizată de reclamantă, a subestimat situația, refuzând măsura de protecție solicitată (a se vedea paragraful 22 de mai sus) considerând că era o situație tipică de conflict în cadrul unui cuplu aflat în procesul de separare.

Autoritățile nu au pus în aplicare măsuri de protecție atunci când acestea fuseseră solicitate de carabinieri. Riscurile violenței recurente nu au fost evaluate sau luate în considerare în mod corespunzător.

64. Curtea constată că autoritățile nu și-au îndeplinit datoria de a efectua o evaluare imediată și proactivă a riscului de reparație a violenței comise împotriva reclamantei și a copiilor și de a lua măsuri operaționale și preventive menite să atenueze acest risc și să protejeze reclamanta și copiii, precum și să cenzureze comportamentul lui L.B. Procurorii, în special, au rămas pasivi în fața riscului grav ca reclamanta și copiii ei să fie supuși relexor tratamente și, prin lipsa lor de acțiune au creat un context de impunitate, L.B. nefiind încă judecat pentru rănilor provocate reclamantei în timpul atacului din 20 noiembrie 2015, iar ancheta cu privire la celelalte plângeri ale reclamantei este pe rol din 2016.

iii. Autoritățile au știut sau ar fi trebuit să știe despre existența unui risc real și imediat de violență recurentă pentru reclamantă?

65. Având în vedere factorii prezentați mai sus (a se vedea paragraful 63 de mai sus), Curtea consideră că autoritățile naționale știau sau ar fi trebuit să știe despre existența unui risc real și imediat de violență recurentă împotriva reclamantei ca urmare a agresiunii comise de L.B. și că aveau obligația de a evalua riscul de repetare a acesteia și de a lua măsuri adecvate și suficiente pentru a proteja reclamanta și pe copiii acesteia.

iv. Au luat autoritățile măsuri preventive adecvate în circumstanțele cazului?

66. Curtea consideră că, pe baza informațiilor care erau cunoscute autorităților la momentul evenimentelor și care indicau existența unui risc real și imediat de comitere a unor noi violențe împotriva reclamantei și a copiilor acesteia și având în vedere acuzațiile reclamantei de escaladare a violenței domestice, autoritățile nu au dat dovadă de diligență necesară (a se vedea paragraful 64 de mai sus). Acestea nu au efectuat o evaluare a riscului de rele tratamente care ar fi vizat în mod specific contextul violenței domestice și în special situația reclamantei și a copiilor ei și care ar fi justificat măsuri preventive concrete cu scopul de a-i proteja în fața unui asemenea risc. Prin urmare, consideră că autoritățile nu și-au îndeplinit obligația pozitivă în temeiul articolului 3, de a o proteja pe reclamantă și pe copiii acesteia de violența în familie comisă de L.B.

v. *Obligația de a efectua o anchetă efectivă*

67. Curtea reiterează că obligația de a efectua o anchetă efectivă a tuturor actelor de violență domestică este un element esențial al obligațiilor pe care articolul 3 din Convenție le impune statului. Pentru a fi eficientă, o astfel de anchetă trebuie să fie promptă și minuțioasă; aceste cerințe se aplică procedurii în ansamblu, inclusiv în faza procesului (*M.A. împotriva Sloveniei*, nr. 3400/07, § 48, 15 ianuarie 2015, și *Kosteckas împotriva Lituaniei*, nr. 960/13, § 41, iunie 13, 2017). Se impune o diligență deosebită în tratarea cazurilor de violență domestică, iar natura specifică a acestui tip de violență trebuie luată în considerare în cadrul procedurii interne. Obligația statului de a ancheta nu este îndeplinită dacă protecția oferită de dreptul intern există doar teoretic; mai presus de toate, trebuie să funcționeze eficient și în practică, ceea ce necesită o examinare promptă a cauzei, fără întârzieri inutile (*Opuz*, citată mai sus, §§ 145-151 și 168, *T.M. și C.M.*, citată mai sus, § 46, și *Talpis împotriva Italiei*, nr.41237/14, §§ 106 și 129, 2 martie 2017). Principiul eficacității presupune că autoritățile judiciare interne nu trebuie în niciun caz să fie dispuse să permită nepedepsirea suferinței fizice sau psihice cauzate. Acest lucru este esențial pentru menținerea sprijinului și încrederii publice în statul de drept și pentru a preveni orice aparență de toleranță sau coluziune din partea autorităților cu privire la actele de violență (*Okkali împotriva Turciei*, nr. 52067/99, § 65, CEDO 2006-). XII (extrase)).

68. Curtea a stabilit mai sus că autoritățile știau sau ar fi trebuit să știe despre violența la care au fost supuși reclamanta și copiii ei. Acuzațiile reclamantei au fost coroborate de probe, inclusiv de rapoarte medicale și, în cazul copiilor, de raportul serviciilor sociale și au constituit o acuzație discutabilă de rele tratamente, dând naștere obligației autorităților de a efectua o anchetă care să răspundă cerințelor articolului 3 din Convenție (a se vedea *Volodina*, citată mai sus, § 93).

69. Ca răspuns la acuzațiile reclamantei de agresiune, hărțuire și amenințări, poliția și-a limitat intervenția la o anchetă care a avut ca rezultat o clasare parțială a procedurii penale pe motiv că nu au fost comise fapte urmărite penal și că plângerile reclamantei nu erau suficient detaliate.

70. În ceea ce privește amenințările cu moartea pe care reclamanta a pretins că le-ar fi primit în mai multe rânduri, acestea nu au fost luate în considerare. Curtea reamintește că interzicerea relelor tratamente prevăzută în articolul 3 din Convenție acoperă toate formele de violență domestică, inclusiv amenințările cu moartea, și că orice astfel de act declanșează obligația de a ancheta. Amenințările constituie o formă de violență psihologică și o victimă vulnerabilă poate experimenta frică, indiferent de natura obiectivă a acestui comportament intimidant (a se vedea *Volodina*, citată mai sus, § 98).

71. De asemenea, Curtea consideră că, în cursul procesului judiciar al cazurilor de violență împotriva femeilor, este sarcina autorităților naționale de a ține seama de situația precară și de vulnerabilitate deosebită, morală, fizică și/sau materială, a victimei și de a evalua lucrurile în consecință, cât mai curând posibil. Curtea nu este convinsă că autoritățile au făcut o încercare serioasă de a obține o imagine de ansamblu asupra succesiunii agresiunilor în cauză, așa cum

se cere în cazurile de violență domestică. Procurorii responsabili de cele două anchete nu au demonstrat că sunt conștienți de caracteristicile particulare ale cazurilor de violență domestică și nici nu au dat dovadă de o dorință reală de a-l face responsabil pe făptuitor. Ancheta asupra atacului din 20 noiembrie 2015 s-a încheiat în 2021, iar procedura se află și astăzi pe rol; ancheta asupra faptelor denunțate între 2016 și 2017 este încă în curs și nu s-a efectuat nicio anchetă în urma rețelilor tratamente semnalate de serviciile sociale în 2018.

72. Curtea consideră faptul că reclamanta a fost lăsată să se descurce singură într-o situație ce s-a dovedit a fi de violență domestică, a fi reprezentat o renunțare a statului la obligația de a investiga toate cazurile de rele tratamente.

73. Curtea reamintește în acest sens că simpla trecere a timpului este de natură să prejudicieze ancheta, dar și să compromită definitiv șansele de reușită a acesteia (*M.B. împotriva României*, nr. 43982/06, § 64, 3 noiembrie 2011). De asemenea, amintește că trecerea timpului deteriorează în mod inevitabil cantitatea și calitatea probelor disponibile și că, în plus, lipsa de diligență pune la îndoială buna-credință cu care se desfășoară anchetele și perpetuează suferințele la care sunt supuși reclamânții. (*Paul și Audrey Edwards împotriva Marii Britanii*, nr. 46477/99, § 86, CEDO 2002 II).

74. Curtea subliniază încă o dată diligența specială necesară în tratarea plângerilor de violență domestică și consideră că particularitățile actelor de violență în familie, așa cum sunt recunoscute în introducerea Convenției de la Istanbul (a se vedea paragrafele 40-43 de mai sus) trebuie luate în considerare în cadrul procedurilor interne.

75. Având în vedere modul în care autoritățile au tratat plângerile de violență în familie depuse de reclamantă – în special faptul că nu au investigat în mod eficient acuzațiile credibile de rele tratamente și că au omis să se asigure că autorul a fost urmărit penal și pedepsit, ancheta cu privire la acuzațiile de rele tratamente, fiind în așteptare de prea mult timp și astfel lipsită de eficacitate – Curtea consideră că statul nu și-a îndeplinit obligația de a investiga relele tratamente suferite de reclamantă (și copiii ei) și că modul în care autoritățile interne au condus procedura penală în prezenta cauză reflectă pasivitatea judiciară și nu se poate spune că îndeplinește cerințele articolului 3 din Convenție (a se vedea, *mutatis mutandis*, *W. împotriva Sloveniei*, nr. 24125/06, §§ 66-70, 23 ianuarie 2014, *P.M. împotriva Bulgariei*, nr.49669/07, §§ 65-66, 24 ianuarie 2012, și *M.C. și A.C.*, citate mai sus, §§ 120-125).

90. Prin urmare, a existat o încălcare a articolului 3 din Convenție în ceea ce privește aspectele sale de fond și procedurale.

II. PRIVIND PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ALE ARTICOLULUI 8 DIN CONVENȚIE

91. Reclamanta a invocat, de asemenea, în susținerea afirmațiilor sale, articolul 8 din Convenție.

92. După ce a constatat o încălcare a articolului 3 din Convenție (a se vedea paragraful 90 de mai sus), Curtea consideră că nu este necesar să se examineze aceleași fapte în temeiul acestei dispoziții (*Opuz*, citată mai sus, § 205, *Talpis*, citată mai sus, § 151).

III. PRIVIND APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

(...)

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Declară cererea admisibilă;
2. Hotărăște că a existat o încălcare a articolului 3 din Convenție;
3. Hotărăște că nu este necesar să se examineze plângerea formulată în temeiul articolului 8 din Convenție;
4. Declară,
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție;
    - i. 10.000 EUR (zece mii de euro) plus orice sumă care poate fi datorată din această sumă cu titlu de impozit, pentru prejudiciu moral;
    - ii. 6.983,75 (șase mii nouă sute optzeci și trei de euro și șaptezeci și cinci de cenți), plus orice sumă ce poate fi plătită de reclamant cu titlu de impozit pe această sumă, pentru cheltuieli de judecată;
  - (b) că de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
5. Respinge restul cererii de satisfacție echitabilă.

Întocmit în limba franceză, apoi comunicată în scris la 16 iunie 2022, în temeiul articolului 77 §§ 2 și 3 din regulament.

Renata Degener
Președinte

Marko Bošnjak
Grefier

Date de contact Proiectul „VioGen – RoJust”

Adresă: Intrarea Camil Petrescu, nr. 5, Sector 1, București

Telefon: +40 21 313 0059

Mail: secretariat@anes.gov.ro

Mai multe informații despre proiect pot fi accesate la următoarele linkuri:

<https://anes.gov.ro/viogen-rojust/>

<https://www.facebook.com/egalitadedesanse>